

Til:

Norges kommuner og Statsforvaltere

Fra:

NOAH – for dyrs rettigheter

Dronningens gate 13

0152 Oslo

register@dyrsrettigheter.no

Mars 2025

Respekt for ville dyr: Oppfordring til bruk av forebygging fremfor skadefelling

NOAH – for dyrs rettigheter vil med dette brevet oppfordre kommunene og statsforvalterne til å være restriktive med å gi tillatelser til skadefelling, og isteden vektlegge ikke-letal forebygging, og holdningsskapende arbeid som fremmer toleranse for ville dyr.

Prinsippet om yngletidsfredning står sterkt i lovverket, og er stadfestet av en rekke faginstanser. Ville dyr er under stadig sterkere press pga. naturkrisen og klimakrisen – dette viser seg tydelig også i Norge. I 2020 fikk Norge en ny viltforskrift (Forskrift om skadefelling, dødt vilt og bruk av vilt i oppdrett, forskning og dyrepark), som på flere måter innskrenker adgangen til skadefelling. Hovedprinsippet i forskriften er at skadefelling skal være siste utvei. På bakgrunn av dette oppfordrer NOAH til svært restriktiv bruk av skadefelling, og økt vekt på ikke-letal forebygging.

NOAH viser også til Veterinærinstituttets rapport (2004)¹: «Tanken om at dyr har egenverdi, som er slått fast i Stortingsmeldingen om dyrevelferd, synes å være lite fremtredende i viltforvaltningen. Viltets verdi vurderes i første rekke ut fra økonomiske og jaktmessige hensyn. Ikke-jegeres interesser, for eksempel opplevelsesverdien av dyr i naturen, er også lite vektlagt. Dyrevern er utvetydig inntatt i viltlovens bestemmelse om jaktutøvelse (§ 19), men dyrevernmessige vurderinger synes likevel i liten grad å være lagt til grunn ved valg av virkemidler i viltforvaltning.» NOAH understreker at det pålegger kommunene og statsforvalterne å sørge for at dyrs egenverdi og dyrevernmessige hensyn står sentralt i vurderingen av tiltak rundt ulike konflikter mellom ville dyr og mennesker.

¹ Mejdell, C. M. (2004). Konsekvenser av menneskelig aktivitet på dyrevelferd hos villlevende dyr. VESO, Oslo.

Yngletidsfredning

Skadefelling som tar livet av dyr i yngletiden medfører årlig store og omfattende dyretragedier. Dyreunger henses i hjelpeløs tilstand og overlates til å dø av sult og blir lettere utsatt for farer når foreldredyr avlives – til tross for at det etter dyrevelferdsloven er forbudt å hense dyr i hjelpeløs tilstand. Naturmangfoldloven krever at «viltartene i størst mulig utstrekning skal være fredet i yngletiden» og at «ved enhver aktivitet skal unødig skade og lidelse på villlevende dyr og deres reir, bo eller hi unngås». Veterinærinstituttet har også påpekt «at alt vilt er fredet i yngletiden».² Rådet for dyreetikk fremhever at «yngletidsfredning er et hovedprinsipp i Viltloven.»³

74 % av nordmenn er enige i at «ville dyr bør ikke tas livet av mens de har unger.»⁴ Kun 5 % er uenige. Inkluderer man de mer nøytrale, er 88% imot at dyr tas livet av i yngletiden. Med andre ord er folk negative til den utstrakte bruken av «skadefelling» som nettopp handler om å ta livet av dyr i yngletiden på grunn av ulike former for «irritasjoner» for mennesker. Det å tillate avliving av ville dyr i yngletiden ville også bryte kravene i artikkel 6 i Bernkonvensjonen som forplikter partene til å forby bevisst forstyrrelse av vill fauna, særlig i yngle-, oppvekst- og dvaletiden: «(...) the deliberate disturbance of wild fauna, particularly during the period of breeding, rearing and hibernation, insofar as disturbance would be significant in the relation to the objectives of this Convention».

Naturkrisen

I 2019 stadfestet FNs Naturpanel at de ville dyrene er i krise, og trenger økt vern. Den nest største årsaken til krisen er direkte utnytting gjennom jakt og fangst (herunder kommer avliving i skadefellingsøyemed).⁵ De ville pattedyrene utgjør i verdenssammenheng 4% av biomassen til alle pattedyr, vi selv bidrar med 36% og våre husdyr i kjøttindustrien med 60%.⁶ For fugler er tallet 30% ville fugler opp mot 70% fugler i kjøttindustri. Samme studie stadfester at mennesker er ansvarlige for tap av 83% av alle ville dyr. En studie fra 2014 har beregnet at ville dyrepopulasjoner totalt sett har blitt redusert med 52% over de siste 40 årene.⁷

² Mejdell, C. M. (2004). Konsekvenser av menneskelig aktivitet på dyrevelferd hos villlevende dyr. VESO, Oslo.

³ «Uttalelse om jakt og viltforvaltning», Rådet for dyreetikk (2007). 2 Konsekvenser av menneskelig aktivitet på dyrevelferd hos villlevende

⁴ Respons analyse for NOAH, 2019

⁵ <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2019/05/nature-decline-unprecedented-report/>

⁶ <https://www.theguardian.com/environment/2018/may/21/human-race-just-001-of-all-life-but-has-destroyed-over-80-of-wild-mammals-study>

⁷ <http://www.theguardian.com/environment/2014/sep/29/earth-lost-50-wildlife-in-40-years-wwf>

Artsdatabanken melder om at ifølge den nye rødlista som ble lansert i 2021 er hele 1/3 av norske pattedyrarter nå rødlistet. For fugler ble 14 nye arter rødlistet, og 21 fikk en verre status – langt høyere tall enn de som får en bedre status.⁸ Det at flere og flere arter kommer inn på rødlisten viser viktigheten av å verne om de ville dyrene og begrense skadefelling, jakt og andre forstyrrende aktiviteter. Det er derfor svært beklagelig at flere rødlistede arter fortsatt er på listen over dyr som kommunen kan gi tillatelse til skadefelling av (hare, kornkråke, stær, gulspurv). Men også arter som ikke er direkte rødlistet ennå, er i fare for å bli negativt påvirket.

Ville dyr står mindre rustet til å møte klimaendringene på grunn av jakt (og dermed også annen intensjonell avliving), påpeker en studie fra Queen Mary University i London fra 2017. Hovedforsker Robert Knell uttaler at til og med dyrepopulasjoner som er utsatt for relativt lavt jakttrykk er mer sårbare for utrydding enn det man hittil har trodd.⁹ En nyere samlestudie (2019) i «Nature Research» som undersøkte over 10 000 vanlige arters tilpasningsevne til klimaendringene, fant at ingen av artene kunne klassifiseres som trygge. Selv arter som skjære, spurv og rådyr vil kunne trues av klimaendringene fordi dyrenes tilpasningsmekanismer ikke er raske nok for endringene som nå skjer i miljøet.¹⁰

En studie fra 25 europeiske land viser at det fra 1980 til 2009 er blitt 420 millioner færre fugler i Europa.¹¹ 90 prosent av disse fuglene er blant de 36 vanligste artene i Europa. Fuglene klarer ikke å tilpasse seg som følge av klimaendringene, noe som gjør at det blir tidligere vår, og dermed vanskeligere å finne mat. Det er ikke bare klimaendringene som er en stor utfordring for fuglene våre. En rapport fra Birdlife International viser at 25 millioner småfugl drepes ulovlig i landene rundt Middelhavet – hvert år.¹² Mange av våre norske fugler som trekker til landene rundt Middelhavet tilhører denne statistikken. Eksempelvis er 1,2 millioner av disse fuglene måltrost. I 2019 ble enda en studie publisert om at verdens fugler trues av en rekke sammenfallende faktorer.¹³ «Uttak» i den mest sårbare tiden er i denne sammenheng svært problematisk. Ved å «ta ut» en mor eller far (for eksempel for fuglearter som lever i par), risikeres livet til gjenværende make som må bruke ekstra energi på å fø opp ungene, samt hele ungekullet som kanskje likevel ikke får nok mat til å leve opp. 15 000 forskere publiserte i 2017 en appell i vitenskapsmagasinet Bioscience, hvor de uttrykker bekymring for «defaunation» – den drastiske reduksjonen i antall ville dyr generelt, ikke bare

⁸ https://www.artsdatabanken.no/Pages/310214/Roedlista_for_arter_2021

⁹ <https://news.nationalgeographic.com/2017/11/wildlife-watch-trophy-hunting-extinctions-evolution/>

¹⁰ <https://www.nature.com/articles/s41467-019-10924-4>

¹¹ Inger, Richard, et al. "Common European birds are declining rapidly while less abundant species' numbers are rising." Ecology letters 18.1 (2015): 28-36.)

¹² Rapporten: «The killing» av BirdLife International, 2015

¹³ <https://forskning.no/biologisk-mangfold-fugler-okologi/3-milliarder-fugler-har-forsvunnet-i-usa-og-canada/1565435>

truede arter.¹⁴ Eksempler på tiltak som forskerne anbefalte som effektive for å øke bærekraften i vår omgang med naturen og artene var følgende: Opprette større sammenhengende friområder for ville dyr; stanse forringelse av naturlige habitater; restaurere skoglandskap; restaurere økologiske prosesser ved å la artene – inkludert store rovdyr – få utvikle seg i fred; utvikle politikk for å motvirke «defaunation» og utnytting av truede arter; oppmuntre til verdsettelse av natur og ville dyr hos barn og samfunnet generelt. NOAH mener kommunene og statsforvalterne har en viktig oppgave ved å skape toleranse for ville dyr, og *ikke* gi tillatelser til skadefelling.

Viltforskriftens krav

Viltforskriften (fastsatt 1. april 2020) viderefører beklageligvis adgang til skadefelling både for grunneier og kommuner. Men den setter samtidig strengere krav til slik avliving – som gjør at kommunene må være mer oppmerksomme for å hindre at loven brytes – både i egne vedtak og av grunneiere. For at skadefelling skal være lovlig må skaden være av «vesentlig økonomisk betydning» – det er feilaktig hevdet i mediene at man kan skadefelle før noen skade er skjedd. Formuleringen i viltforskriften åpner ikke for det, men den åpner for at man ikke må vente til skaden har blitt av «vesentlig økonomisk betydning», dersom man kan dokumentere at den faktisk vil bli det. Vilkåret om vesentlig økonomisk skade står derfor fast og må dokumenteres. Videre må skadeforebyggende tiltak i rimelig utstrekning ha vært forsøkt – dette betyr at man faktisk skal ha prøvd andre metoder og gjort en innsats for å finne alternative løsninger. Vilkåret er ikke «formalitet», men også forankret i Bernkonvensjonen som et ufravikelig krav med hensyn til rødlistede arter. Et annet vilkår forankret i konvensjonen er at skadefellingen ikke må true bestandens overlevelse. Videre må eventuell skadefelling «rettes mot skadegjørende individ» – dette betyr at man ikke kan rette det mot en flokk, en art eller generelt individer av en art, og at kommunen må etterse at dette ikke gjøres.

Et nytt vilkår som Miljødirektoratet legger vekt på er at skadefellingen «er egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen». Miljødirektoratet uttaler i svarmail til NOAH den 1. april 2022: «Dette betyr bla. a. at kommunen ikke kan gi tillatelser til felling av f.eks. et bestemt antall beitende gjess (...).» Dette er et viktig grep for å hindre at skadefelling blir brukt som «bestandsregulering», slik man har sett tendens til. Miljødirektoratet sier videre til NOAH: «Det blir utvidet adgang til å flytte i stedet for å avlive vilt som gjør skade.» Dette signaliserer at direktoratet legger vekt på at skadefelling kun skal være siste utvei, og at kommunene skal legge vekt på å finne andre løsninger.

¹⁴ Ripple, W. J., Wolf, C., Newsome, T. M., Galetti, M., Alamgir, M., Crist, E., ... & 15,364 Scientist Signatories from 184 Countries. (2017). World scientists' warning to humanity: a second notice. *BioScience*, 67(12), 1026-1028.

Videre er det tatt ut av forskriftsforslaget at «støy» er grunnlag for skadefelling. Fuglers lyder er dermed ikke klassifisert som «skade». Dette er viktig, da man hittil har sett mye skadefelling på grunnlag av dyrs naturlige adferd og næringssøk. Vi minner om at en viss skade må påberegnes og tolereres, og at det ikke er forskriftens intensjon å tillate avliving av arter ved enhver påstått «skade». NOAH oppfordrer kommunene til å være restriktive med skadefellingstillatelser til fugler som utøver normale næringssøk som noen ganger går på bekostning av menneskelige interesser. Det er også svært problematisk å skyte dyr fordi de driver næringssøk på matkilder som fremstår som naturlige å utnytte for dyret, men som utløser påstand om skade.

Forskriften presiserer at det ikke skal benyttes lokkemidler ved skadefelling av fugl. I praksis er det ofte nettopp lokkemidler vi mennesker setter opp ved ulike virksomheter – for så å hevde at dyr gjør skade. Det er eksempelvis urimelig å hevde at gjess gjør skade fordi de beiter på en åker – for dyrene fremstår åkeren som et selvsagt og logisk valg av landings- og beitested. Det samme gjelder måker som spiser fisk fra ansamling av fisk i oppdrettsanlegg, troster og ringduer som spiser i bæråkre og på bærbusker, ærfugl som beiter på skjell m.m. Det man i disse tilfellene gjør er å «legge ut åte» i massiv skala, noe som naturlig nok trekker til seg dyr – for så å skyte dyrene. Det er åpenbart at man ikke løser «problemet» med at dyr trekkes til området ved å fortløpende skyte enkeltindivider i disse tilfellene. Tvert imot risikerer man å lokke til seg og avlive dyr i en slik skala at det vil true bestander lokalt, dersom det går rutine i denne type prosesser – hvilket det erfaringsmessig gjør. NOAH oppfatter at viltforskriften nå søker å motvirke slik skadefelling.

I tillegg til å være restriktiv med egne tillatelser, påhviler kommunene et ansvar for å sikre at ikke viltforskriften brytes av grunneiere. Kommunene må slå ned på grunneiere som benytter seg av skadefelling uten at alle vilkårene er oppfylt. Dessuten skal all skadefelling nå 4 registreres – også grunneieres skadefelling. Kommunene må sikre at dette følges opp. Det betyr blant annet at grunneiere som henvender seg til kommunen om ville dyr, ikke kun skal «henvises» til private jegere eller liknende, men opplyses om vilkårene, registreringsplikten – og oppfordres og ikke minst veiledes til å benytte andre løsninger enn skadefelling.

Forebyggende tiltak

NOAH mener kommunene har et stort ansvar både etter naturmangfoldloven, dyrevelferdsloven og viltforskriften i å veilede innbyggere om forebygging av skadefelling, og opplæring i respektfull omgang med ville dyr. Ofte er en varig skadeforebyggende løsning å redusere tiltrekningskraften på habitatet ved permanent fysisk beskyttelse eller permanente skremmetiltak. I flere land benyttes kombinasjon av ulike typer gjerder og fysiske barrierer,

og en rekke avskrekkende virkemidler basert på lukt, smak, lyd, visuelle virkemidler, elektroniske virkemidler til å avskrekke dyr fra f.eks. avlinger.¹⁵ Det man da gjør er å utforme miljøet rundt den potensielle matkilden så uegnet som mulig for dyrene – dette vil dyr også lære av og unngå området. Det er biologisk logikk at det er bedre å gjøre området man ikke ønsker dyr på, til et mindre attraktivt habitat slik at dyr lærer å unngå det, fremfor å skyte tilfeldige enkeltdyr, men fortsette å lokke til seg nye dyr fordi området fremstår som på alle måter attraktivt for dyr av den gitte arten. En rekke slike metoder finnes, til tross for lite forskningsmidler og lite politisk fokus – eksempelvis laser for å skremme vekk fugler fra åker, oppdrettsanlegg m.m.¹⁶ Et annet forebyggende tiltak er rett og slett informasjon som skaper forståelse for artene, og toleranse for at også ville dyr har rett til å eksistere. En viktig del av toleranseskapende arbeid er positiv omtale, og tilbakevisning av myter som kan skape frykt. Det verserer flere feilaktige rykter og myter rundt ville dyr – og informasjon om respektfull omgang og naturlig adferd vil bidra til at dyr får være mer i fred og at mennesker ikke føler «behov» for å fjerne dem grunnet irrasjonell frykt. Arter som er særlig utsatt for myter og frykt er blant annet måker, reptiler og grevlinger. Et forbilledlig eksempel på godt informasjonstiltak er Oslo kommunes infoside om grevling:

<https://www.oslo.kommune.no/natur-kultur-og-fritid/tur-og-friluftsliv/dyr-i-oslo/grevling/#gref>.

Et annet eksempel på informasjonstiltak med konstruktive løsninger er Skien kommunes infoside om måker: <https://www.skien.kommune.no/globalassets/bdk/landbruk/viktige-dokumenter/informasjon-om-t-akhekkede-maker.pdf>. Sistnevnte har likevel et forbedringspotensiale, da det er uheldig å kalle måkers beskyttelse av unger for «aggresjon» – det skaper negative assosiasjoner til dyrene og fordekker hva atferden egentlig handler om. Videre skal man være oppmerksom på at det heller ikke nødvendigvis er tillatt å fjerne reir uten egg, men tillatt å hindre reirbygging.

NOAH vil også rette oppmerksomhet mot NINAs informasjonsprosjekt om bymåker:

<https://www.bymaker.no>

Brudd på skadefellingsregelverket

NOAH erfarer dessverre at det årlig gis skadefellingstillatelser uten at vilkårene i viltforskriften er oppfylt. Vi ser spesielt at det i mange tilfeller gis tillatelse til felling uten at forebyggende eller skadereduserende tiltak er tilstrekkelig utprøvd. NOAH klager på et stort antall mangelfulle skadefellingsvedtak hvert eneste år, men på grunn av lang behandlingstid og overføring av klagen til Statsforvalteren blir ofte dyrene avlivet før vedtaket omgjøres.

¹⁵ <https://blog.agrivi.com/post/top-five-strategies-to-protect-crops-from-wild-animals>

¹⁶ <http://vestflow.no/laser%20%26%20radar.html>

NOAH vil derfor understreke viktigheten av at kommunen sikrer at vilkårene i viltforskriften er oppfylt dersom man går til steget om å innvilge skadefelling, og vi vil vise til noen konkrete saker som belyser problemet med å gi tillatelse til felling uten at vilkårene i Viltforskriften er oppfylt:

Tillatelse til skadefelling av rådyr (ref nr: 23/516, 23/10796 -39) av 28.08.2023 ved Eikedal gravplass ble gitt av Sokndal kommune. I denne saken ble det gitt tillatelse til felling av rådyr på gravplass etter at kommunen fikk henvendelser om rådyr som beitet på gravplassen og spiste av plantene som besøkende hadde plassert ut. Det kom ingen offisiell søknad om skadefelling, men daglig leder ved Sokndal menighet spurte kommunen i e-post om «*Er det mulig å få skutt disse dyrene som bruker gravplassen som matfat?*». Kommunen ga tillatelse til felling uten å innhente informasjon om det var utført skadereduserende tiltak på gravplassen, som skremming eller endring av plantesammensetning. Kommunen opphevet selv vedtaket etter klage fra NOAH og skriver i sitt vedtak av 23.11.2023 at «*Vedrørende deres klage (29.09.23) på skadefelling av rådyr på Eikedal gravplass tas klagen til etterretning og tillatelsen til skadefelling trekkes tilbake. Dette med bakgrunn av nevnte mangler i vedtaket og manglende kartlegging og forslag på hvilke forebyggende tiltak som kunne vært igangsatt før skadefelling ble vurdert*».

26.01.2022 klagde NOAH på fellingstillatelse av 25 trekkelg i Murudalsområdet. Vedtak om felling ble fattet av Sel kommune i kommunestyrets behandling av sak 81/2021, i møte den 15.12.2021. I denne saken opplyser kommunen at det fra 2019-2020 ble registrert 794 elg som passerte gjennom Murudalen. Vedtak om felling ble gitt for å redusere skader på skog og smitte av CWD. NOAH påklagde vedtaket på blant annet fordi kommunen ikke kunne redegjøre for hvilke forebyggende og skadereduserende tiltak som hadde vært iverksatt før fellingstillatelse. Vedtaket ble omgjort av Statsforvalteren og NOAHs klage ble tatt til følge. Statsforvalteren skrev blant annet at kommunen ikke hadde iverksatt tilstrekkelige forebyggende tiltak og at «*Situasjonen slik den er i dag kan ikke løses med skadefelling etter naturmangfoldloven § 18, og vedtaket må omgjøres. Kommunens vedtak gjaldt fram til 15. desember 2021. Omgjøringen får ikke praktiske konsekvenser for skadefelling som er gjennomført dersom vilkårene kommunen har satt er fulgt.*» I denne saken ga man derfor mulighet til å felle så mange som 25 individer på feilaktig grunnlag.

24.01.2023 klagde NOAH på løyve til skadefelling av tre gråhegrer i Bømlø kommune ved Bremnes Seashore AS sitt settefiskanlegg. Skadefellingstillatelsen ble gitt på bakgrunn av gråhegre som angivelig påførte fisken i anlegget skader. Det var ifølge søker observert *mulig skade* på settefisk i kar, og det var observert gråhegre som skremte fisken. Det ble i utgangspunktet søkt om å få felle fem gråhegrer, men det ble gitt tillatelse til å felle tre

individer. NOAH mente at vedtaket var i strid mot Viltforskriftens § 3-3 første ledd, bokstav a, b og d. Det var i denne saken ikke redegjort for hvorvidt gråhegrene hadde eller ville påføre anlegget skader av vesentlig økonomisk betydning. Skadeforebyggende tiltak var heller ikke utført i rimelig utstrekning og uttaket var av vår oppfatning heller ikke egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen da uttak av noen fugler kun vil føre til at nye individer kommer til. I klagebehandlingen skriver Statsforvalteren *«I søknaden frå Bremnes Seashore AS, gjengjeve som utdrag av e-post i saka frå kommunen, er det uklårt om det har vore skade, anna enn at fisken blir skremd. Det er ikkje gjeve noko økonomisk oversikt over mogleg skade eller av potensialet for skade, om det har vore skade tidlegare, eller i kva grad dette er eit aukande problem»*.

Statsforvalteren konkluderte videre med at vilkår a og d ikke var oppfylt, og at vilkår b kun var delvis oppfylt. Statsforvalteren skrev blant annet om vilkår d at *«Det er vanskeleg å rette eit uttak av gråhegre til å gjelde akkurat det/dei skadegjerande individet/a, og dersom det blir felt ein gråhegre eller fleire, vil det etter ei tid komme nye gråhegrar til fiskekara. Det er derfor lite truleg at felling vil ha særleg effekt over tid, med mindre det samstundes blir gjort førebyggjande tiltak som kan stogge/avgrense vidare skade»*. Vedtaket ble omgjort av Statsforvalteren, men innen den tid var allerede to av de tre gråhegrene skutt.

I mai 2023 klagde NOAH på flere vedtak om skadefelling av grågås i Bømlo kommune. Flere av vedtakene var mangelfulle, og søknadene var i flere tilfeller kun e-poster som ikke inneholdt informasjon om skadepotensiale eller hvilke forebyggende tiltak som var utprøvd. To av klagen er behandlet hos Statsforvalteren og er blitt omgjort og erklært ugyldige på grunn av manglende vurdering av skadeomfang, forebyggende tiltak og hvorvidt felling vil være egnet til å stanse eller vesentlig begrense skadesituasjonen. Kommunen har heller ikke vurdert miljørettsprinsippene i naturmangfoldloven, noe som skal gjøres i alle vedtak som kan påvirke naturen. Kommunen har kun sumerisk listet opp §§ 8-12, men ikke vurdert prinsippene i vedtaket. Statsforvalteren påpeker at dette er å regne som en saksbehandlingsfeil. Også i disse sakene har grågås blitt skutt på tross av mangelfulle søknader om felling og store mangler i vedtakene fra kommunen.

NOAH oppfordrer kommuner til å sikre at deres ansatte har tilstrekkelig kunnskap om lovverket for å hindre at denne typen feil forekommer. Skadefellinger i seg selv påfører dyr unødig lidelse i en allerede sårbar tid, og det er svært kritikkverdig at skadefellinger utføres

på feilaktig og mangelfullt grunnlag. Vi minner om Miljødirektoratets veileder om behandling av søknader om skadefelling.¹⁷

Konklusjon: Øke toleranse for ville dyr

Opplysningsarbeid er som nevnt svært viktig for å øke respekten for de ville dyrene, og å dempe konfliktsituasjoner mellom dyr og mennesker. Vi oppfordrer kommuner og statsforvaltere til å avvise skadefellingstillatelser, og i stedet stille krav om forebyggende tiltak for å begrense eller avverge skade, slik loven tilsier. Vi oppfordrer også til å være oppmerksom på mulige forskriftsbrudd fra grunneiere, og aktivt forebygge slike ved veiledning om alternative løsninger. På den måten kan det skapes mer aksept for dyrenes naturlige adferd, næringssøk og beskyttelse av unger. Kommunene og statsforvalterne bør gå ut med informasjon om hvordan man skal opptre overfor ville dyr og fugler i yngletiden, av respekt for dyrene og for å forebygge eventuell frykt – samt informasjon om forebyggende tiltak. Etter det NOAH erfarer, ønsker Miljødirektoratet å utarbeide slik informasjon, og henvendelser fra kommunene vil kunne påskynde arbeidet. NOAH anbefaler også Norsk Ornitologisk Forening for informasjon om konfliktløsning knyttet til fuglearter. NOAHs fagmedarbeidere vil dessuten svært gjerne bidra dersom kommunen ønsker å utarbeide slik informasjon, og stiller oss til disposisjon.

Med vennlig hilsen

NOAH – for dyrs rettigheter

v/ Siri Martinsen, veterinær og leder

¹⁷ Miljødirektoratet. "Veileder. Behandle søknad om skadefelling".
<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/jakt-felling-og-fangst/myndigheter/behandle-soknad-om-skadefelling/>